

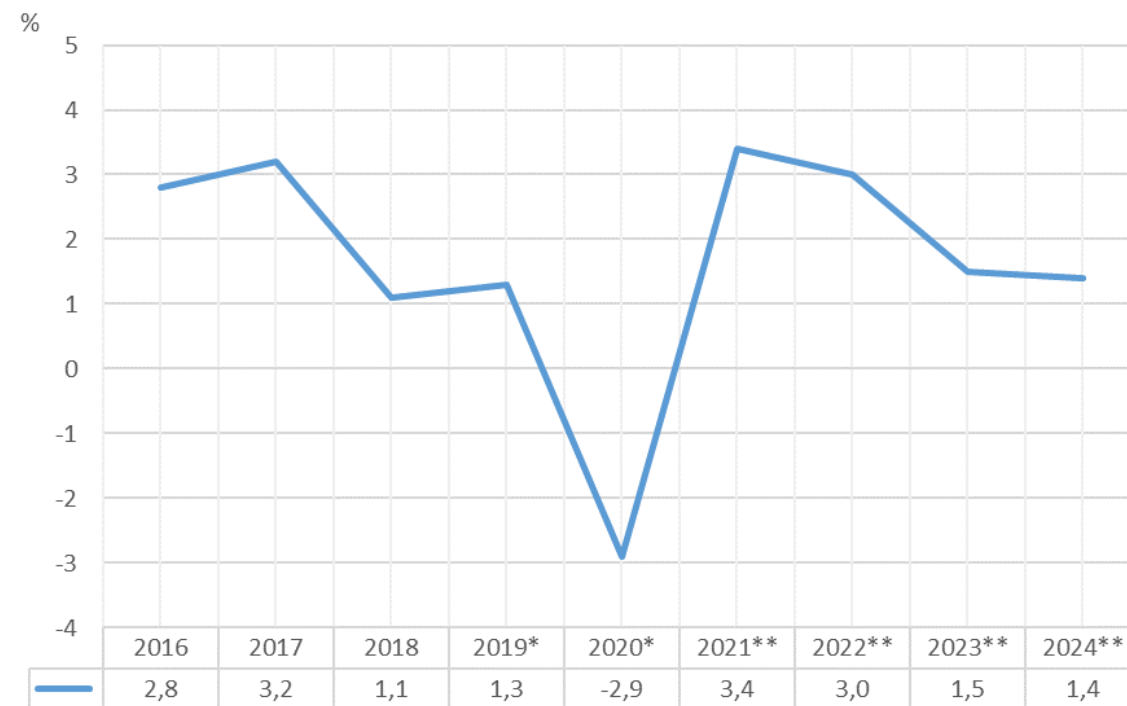
Tampereen kaupungin talouskatsaus 11/2021

Kaupunginhallitus 10.1.2022

Suomen talouden vire

- Koronapandemia johti syvään maailmantalouden taantumaan.
- Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan Covid-19-pandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisää taloudenpitäjien epävarmuutta ja hidastaa talouskasvua tilapäisesti vuodenvaihteen ympärillä.
- Ennusteessa oletetaan, että tautitilanteen heikentyminen hidastaa talouden toipumista vain hetkellisesti.
- Taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus on uudelleen lisääntynyt.
- BKT:n kasvu pysyy 3,0 prosentissa v. 2022, sillä usealla toimialalla tuotanto on edelleen pandemiaa edeltävän tason alapuolella. Talouden kasvu kuitenkin hidastuu ja BKT:n arvioidaan kasvavan 1,5 % v. 2023 ja 1,4 % v. 2024.

BKT:n määrän muutos, %

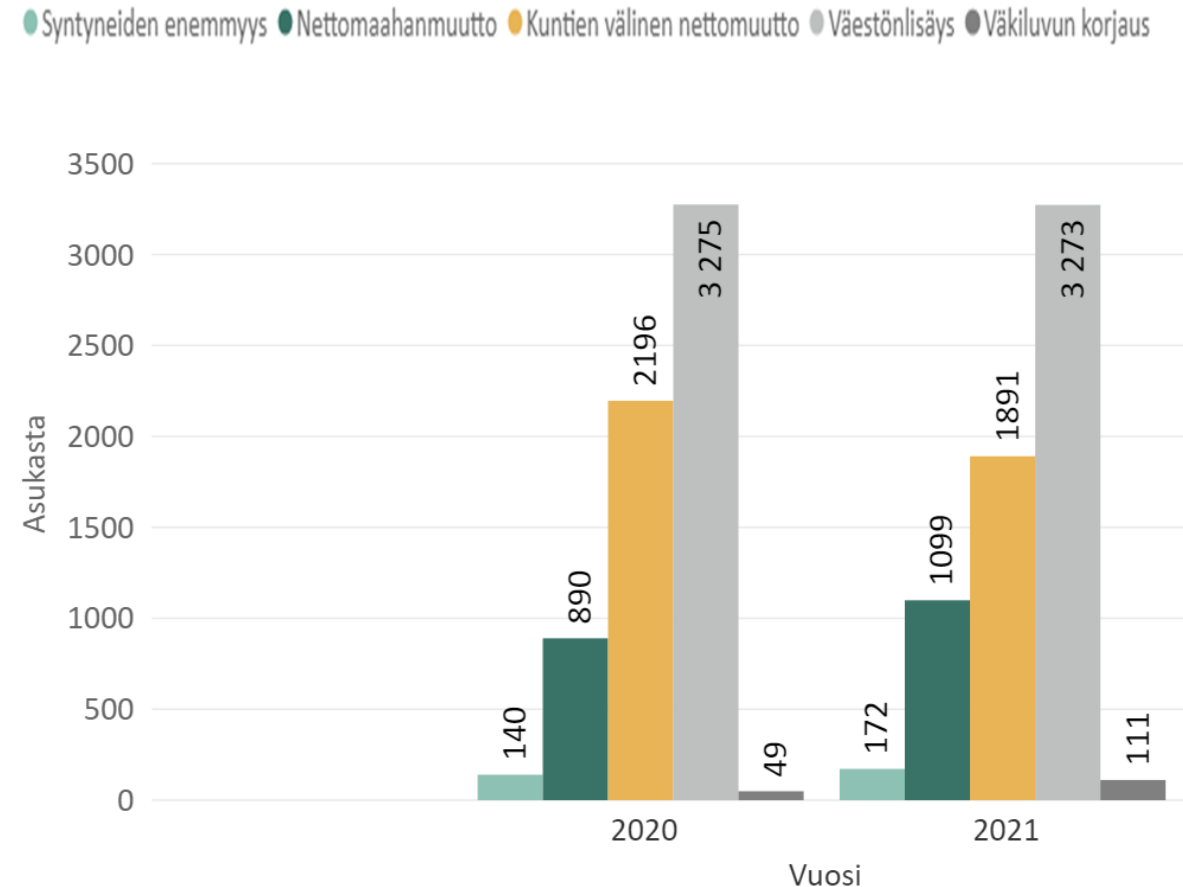

Lähde: Tilastokeskus (* ennakkotieto 2019-2020), **Taloudellinen katsaus joulukuun 2021, Valtiovarainministeriö

Väestönkasvu ja sen rakenne

ennakkotieto, marraskuu

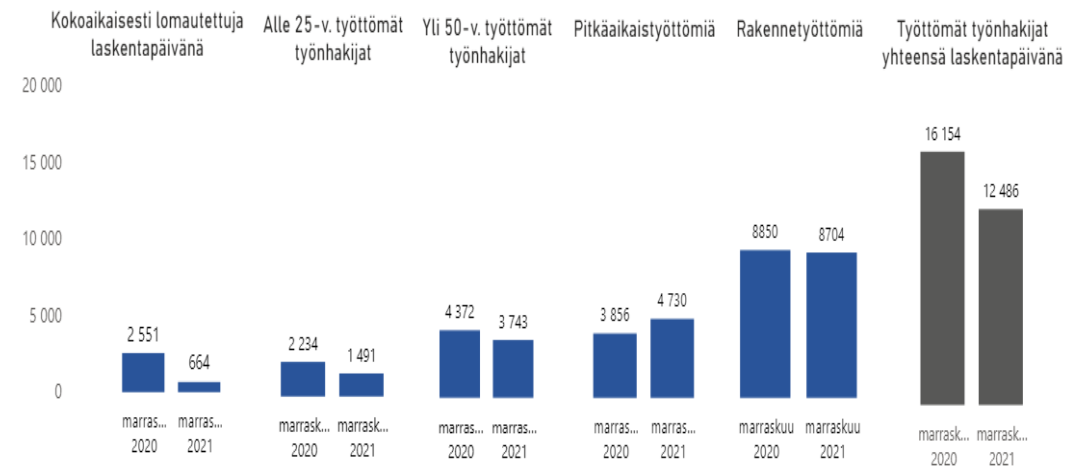
- Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Tampereella oli marraskuun lopussa 244 282 asukasta.
- Tampereen väestö on kasvanut 3 273 asukkaalla tammi-marraskuussa, mikä on lähes saman verran kuin edellisvuonna vastaavana aikana. Kasvu oli marraskuun tilanteessa kuuden suurimman kaupungin toiseksi voimakkainta.
- Marraskuun loppuun mennessä Tampere on saanut muuttovoittoa kuntien välisessä muutossa 1 891 asukasta, mikä on 305 asukasta vähemmän viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.
- Maahanmuuton osalta muuttovoittoa saatiin 209 asukasta enemmän vuoden 2020 marraskuun tilanteeseen verrattuna, yhteensä maahanmuuttovoittoa saatiin 1099 asukasta.
- Syntyneiden enemmitys, 172 asukasta, oli edellisvuotta enemmän.

Työllisyys

- Marraskuussa 2021 työttömien määrä oli 12 486, mikä on lähes 3 700 työtöntä vähemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Työttömänä oli 10,4 % työvoimasta. Työttömyysaste on laskenut jo lähestulkoon koronaa edeltäneelle tasolle (11/2019: 10,5 %). Koko maan työttömyysaste lokakuussa oli 9,6 %.
- Marraskuussa 2021 nuorisotyöttömiä, yli 50-vuotiaita työttömiä sekä lomautettuja oli vuodentakaisista vähemmän. Kokoaikaisesti lomautettujen määrä (664 hlöä) vähentyi marraskuussa vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna lähes 1 900 lomautetulla.
- Pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut yhtäjaksoisesti heinäkuusta 2021 lähtien. Marraskuussa pitkäaikaistyöttömiä oli 4 730 henkilöä.
- Uusien avautuneiden työpaikkojen määrä (8 170) on kasvanut vuoden 2020 marraskuuhun verrattuna (+ 4 212 työpaikkaa).

Lähde: TEM työnvälitystilasto

Kaupungin tilikauden tulos

Miljoonaa euroa	Tot. 2020 1-11	Tot. 2021 1-11	TP 2020	VS 2021	TP 2021 Enn.	TP Enn 21 / VS 21	Muutos
Toimintatuotot	400,6	495,4	451,3	505,3	554,4	49,1	103,1
Valmistus omaan käyttöön	6,4	7,9	6,0	5,2	6,1	0,9	0,0
Toimintakulut	-1 570,5	-1 692,9	-1 743,3	-1 861,9	-1 873,2	-11,2	-129,9
Toimintakate	-1 163,4	-1 189,6	-1 285,9	-1 351,5	-1 312,7	38,8	-26,8
Verotulot	931,3	1 016,3	1 035,3	1 101,0	1 117,5	16,5	82,2
Valtionosuudet	360,9	329,1	394,6	360,2	361,0	0,8	-33,6
Rahoitustuotot ja -kulut	22,7	14,6	25,5	15,4	16,5	1,1	-9,0
Vuosikate	151,5	170,4	169,4	125,1	182,3	57,2	12,8
Poistot ja arvonalentumiset	-96,4	-96,9	-105,9	-114,7	-109,0	5,7	-3,2
Satunnaiset erät	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	-0,3
Tilikauden tulos	55,4	73,5	63,8	10,4	73,2	62,9	9,4
Tilinpäätössirrot	1,6	1,6	2,0	2,1	2,1	0,0	0,1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	56,9	75,1	65,8	12,5	75,3	62,9	9,5

**Tilikauden
tulosennuste**
73,2 miljoonaa euroa

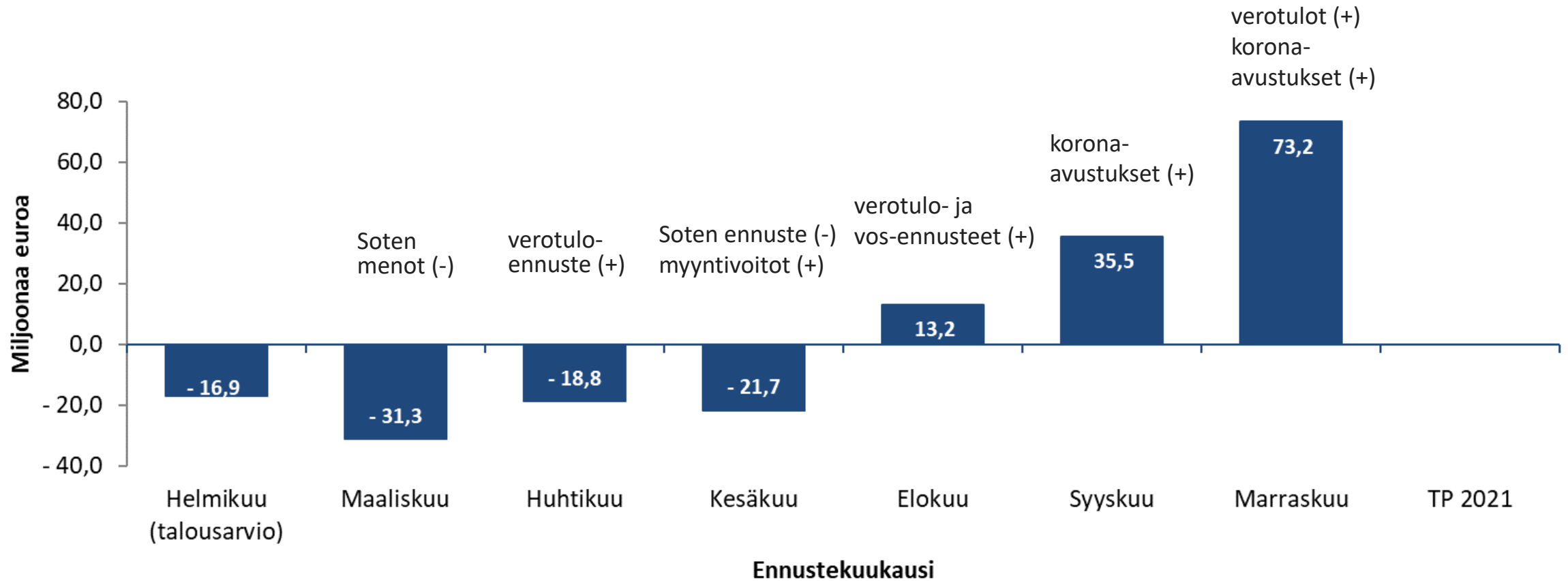
**Ennustettu
nettomenojen muutos**
+2,1 prosenttia

**Ennustettu
verorahoituksen
muutos**
+3,4 prosenttia

Keskeiset nostot tilinpäätösennusteesta

- Tulosennuste on 73,2 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on 62,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Hyvää tulosennustetta selittävät matala toimintakatteen kasvu, erinomainen verotulokehitys sekä poikkeuksellisen suuret pysyvien vastaavien myyntivoitot.
- Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 38,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana. Toimintatulojen ennustetaan ylittyvän 49,1 milj. eurolla ja toimintamenojen ylittyvän 11,2 milj. eurolla.
- Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan nähden ovat asunto- ja kiinteistölautakunnan 26,2 milj. euroa ja sosiaali- ja terveyslautakunnan 10,6 milj. euroa paremmat toimintakate-ennusteet. Joukkoliikennelautakunnan toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 6,9 milj. euroa budjetoitua heikompana.
- Koronapandemian vuoksi myönnettyjen valtiontukien ja säästöjen arvioidaan olevan 77,2 milj. euroa ja koronan aiheuttamien kustannusten ja tulomenetysten 77,1 milj. euroa. Ennuste sisältää soten korona-avustuksia 38,1 milj. euroa, mikä kompensoi koronasta aiheutuneet välittömät kustannukset.
- Nettomenojen kasvun ennustetaan olevan 26,8 milj. euroa (2,1 %).
- Verorahoituksen ennuste on 17,3 milj. euroa budjetoitua parempi. Verotulot kasvavat 7,9 prosenttia (82,2 milj. euroa) ja valtionosuudet laskevat 8,5 prosenttia (33,6 milj. euroa).
- Ulkoisten nettoinvestointien toteumaksi ennustetaan 232,9 milj. euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 58,9 milj. eurolla. Investointien tulosrahoitusprosentiksi ennustetaan 78 %.

Ennustekehitys

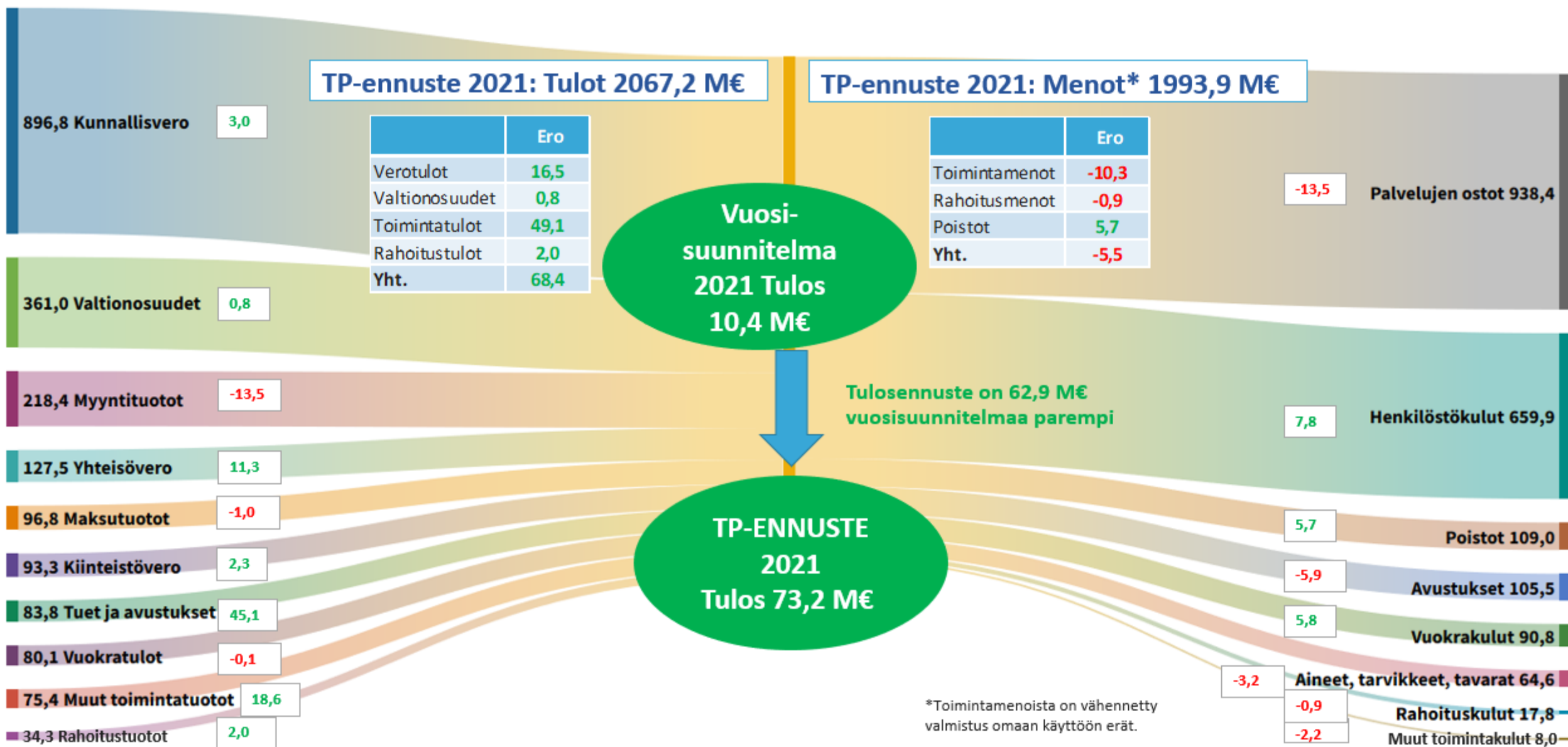

- tulojen alitus / menojen ylitys

+ tulojen ylitys / menojen alitus

Vuoden 2021 tilinpäätösennusteen tulot ja menot sekä erot vuosisuunnitelmaan tiliryhmittäin, M€

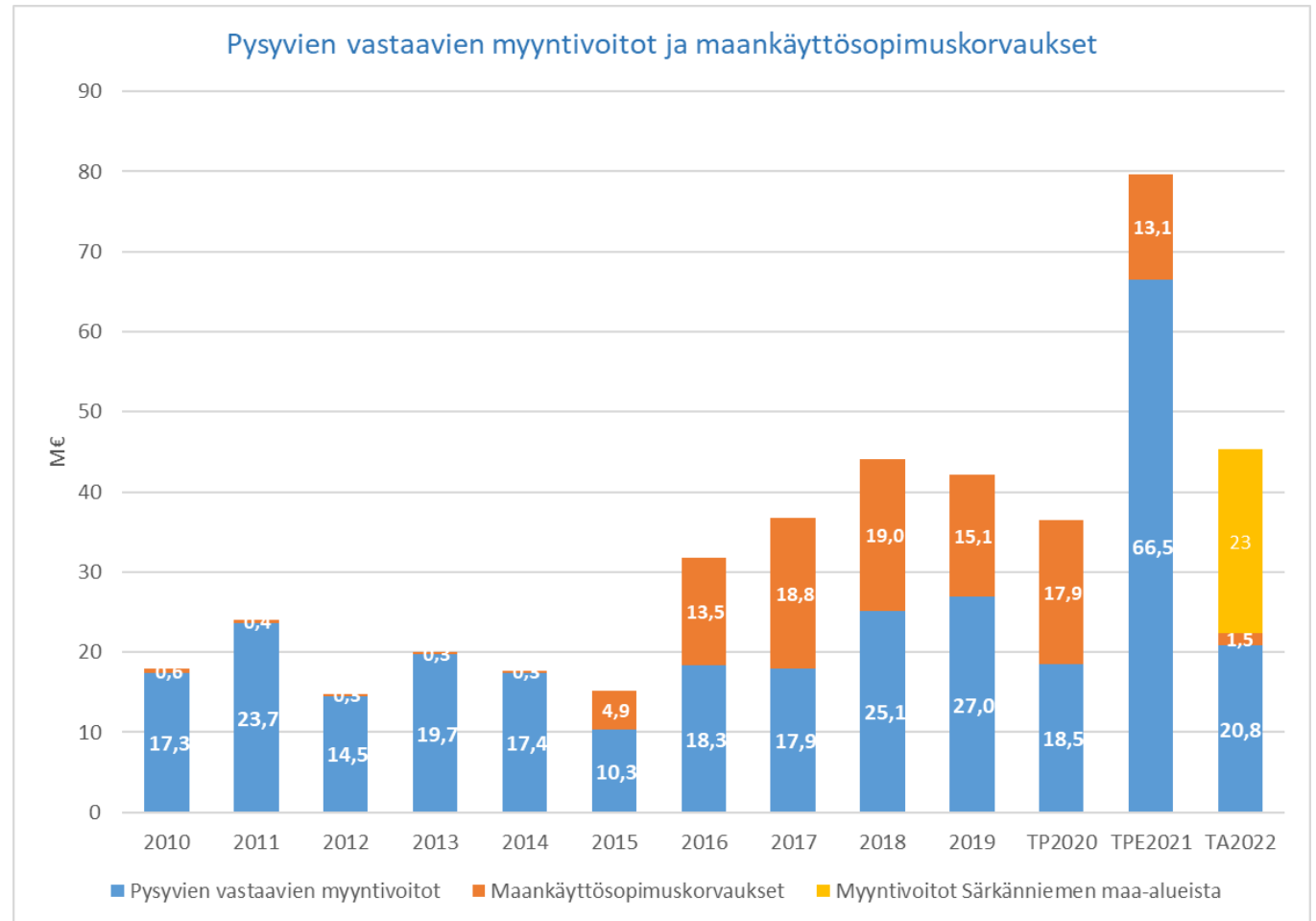
TAMPERE.
FINLAND

*Toimintamenoista on vähennetty valmistus omaan käyttöön erät.

Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja maankäyttösopimuskorvaukset

- Omaisuuden myyntituloja arvioidaan saatavan 102,4 milj. euroa, josta maanmyynti n. 38 milj. euroa ja rakennukset 63,2 milj. euroa (myyntivoitot 66,5 milj. euroa).
- Suurimmat kohteet: Sote-kiinteistöt (30 milj. euroa), Tammelan Stadionin tontit (15 milj. euroa), Teivon tontit (6,4 milj. euroa) ja Ranta-Tampellan viimeinen erä (4,7 milj. euroa).
- Maankäyttösopimuksia arvioidaan tuloutettavan 13,1 milj. euroa.

Poikkeamat vuosisuunnitelmaan, palvelualueet

Miljoonaa euroa	Vuosi- suunnitelma 2021	Tilinpäätös- ennuste 2021	Ero
PALVELUALUEET			
Sivistyspalvelujen palvelualue			
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-400,3	-402,1	-1,8
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue			
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	-848,1	-837,4	10,6
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue			
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-94,6	-94,3	0,3
Asunto- ja kiinteistölaikunta	164,9	191,1	26,2
Kaupunkiympäristön palvelualue			
Yhdyskuntalautakunta	-35,5	-33,3	2,1
Joukkoliikennelaikunta	-18,9	-25,8	-6,9

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, palvelualueet 1/2

- **Sivistys- ja kulttuurilautakunta (-1,8 M€):** Toimintatuottojen ennuste on 2,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi ja toimintakulujen 0,2 milj. euroa budjetoitua parempi. Koronapandemian aiheuttamat kulttuuri- ja liikuntapaikkojen sulut sekä rajoitetut kävijämäärät romahduttivat alkuvuoden tuottojen toteutumaa. Toimintakulujen alitus aiheutuu koronan vuoksi supistetusta toiminnoista Kulttuuri -palveluryhmässä. Vastaavasti koronapandemian aiheuttama poikkeustilanne on vaikuttanut osaltaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen menojen ylityksiin.
- **Sosiaali- ja terveyslautakunta (+10,6 M€):** Toimintatuottojen ennuste on 39,4 milj. euroa ja toimintakulujen 28,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempi. Talousarvio sisältää kaupunginvaltuuston lokakuussa päättämän 15 milj. euron lisätalousarvion. Koronapandemian aiheuttamien välittömien kustannusten arvio on 34,0 milj. euroa, johon on ennustettu 38,1 milj. euron valtionavustus. Koronan suurimmat talousvaikutukset aiheutuvat koronatestauksesta, Pirkanmaan sairaanhoitopiirin (PSHP) palveluista, massarokotusten järjestämisestä ja suojarustekustannuksista. Kaikkia koronapandemian vaikutuksia ja niiden kustannuksia ei ole pystytty arvioimaan. Koronatilanteen vuoksi PSHP:n kiireetön hoito on toteutunut suunniteltua pienempänä. Koronan aiheuttamien poikkeamien lisäksi suurimmat ylitykset vuosisuunnitelmaan on vammaispalvelujen, päihde- ja mielenterveyspalvelujen, lasten ja nuorten palvelujen sekä ikäihmisten palvelujen ostoissa.

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, palvelualueet 2/2

- **Elinvoima- ja osaamislautakunta (+1,3 M€)** Työllisyys- ja kasvupalveluiden osalta alitus 1,1 milj. euroa, siitä huolimatta että työmarkkinatuen kuntaosuus ylittää vuosisuunnitelman 6,9 milj. euroa. Alituksen taustalla kokeilun viivästyminen ja koronavaikutukset mm. palkkatukityöllistämiseen.
- **Asunto- ja kiinteistölautakunta (+26,2 M€)** Pysyvien vastaavien myyntivoittojen ennuste 66,4 milj. euroa, on 16,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Maankäyttösopimuskorvausten ennuste on 0,9 milj. euroa. vuosisuunnitelmaa parempi. Ulkoiset vuokratulot alittavat vuosisuunnitelman 5,6 milj. euroa.
- **Yhdyskuntalautakunta (+2,1 M€):** Ympäristöterveyden lisätulot (kuntalaskutuksen korjaus). Katutilavalvonnan tulot. Henkilöstökulusäästöt. Koronapandemian vuoksi pienenevät kadunvarsipysäköinnin tulot.
- **Joukkoliikennelautakunta (-6,9 M€):** Koronapandemian vuoksi lipputulot pienenevät arviolta 15,5 milj. euroa. Koronapandemian vaikutuksiin saatava valtioneuvoston tuki on 7,9 milj. euroa. Kaupunkipyöräjärjestelmän käyttäjämaksutulojen arvioidaan alittuvan 0,3 milj. euroa. Seutulaskutuksen ennustetaan kasvavan 1,0 milj. euroa.

Poikkeamat vuosisuunnitelmaan, konsernihallinto ja taseyksiköt

Miljoonaa euroa	Vuosi- suunnitelma 2021	Tilinpäätös- ennuste 2021	Ero
KONSERNIHALLINTO			
Konsernihallinto	-41,2	-34,5	6,7
Yhteiset erät	-127,1	-126,5	0,6
TASEYKSIKÖT			
Pirkanmaan pelastuslaitos	0,0	0,0	0,0
Tampereen Vesi Liikelaitos	26,6	29,4	2,8
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos	-0,5	-0,7	-0,2
LASKELMAOSA			
Korkotuotot ja -kulut	-10,6	-10,7	-0,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70,0	5,4	-64,6

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, konsernihallinto ja taseyksiköt

- **Konsernihallinto (+6,7 M):** ICT-kehittämisen 14 milj. euron määrärahasta jää käyttämättä 4 milj. euroa. Muita merkittäviä syitä vuosisuunnitelman poikkeamiin ovat koronatilanteeseen liittyvät säästöt mm. matkustamisessa sekä tilaisuuksien ja koulutusten järjestämisessä. Lisäksi ICT-kustannukset ja henkilöstömenot ovat alittumassa.
- **Yhteiset erät (+0,6 M€):** Toimintamenot alittuvat, koska osallistuvan budjetoinnin uutta kierrosta ei ehditty käynnistää ja suurtahtumakustannukset toteutuvat suunniteltua pienempinä koronapandemian aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi. Toisaalta Tredulle osoitettava valtionosuusrahoituksen ylitys on 0,7 milj. euroa (vastaava ylitys valtionosuuksissa). Kustannuksia lisää myös henkilöstön kertaluonteinen liikunta- ja kulttuurietuuden korotus.
- **Tampereen Vesi (+2,8 M€):** Liikelyijäämän ennustetaan ylittyvän, koska materiaalien ja palvelujen ostoissa on syntynyt säästöä eikä hankintoja ole tarvinnut tehdä suunnitellussa laajuudessa.
- **Tampereen Kaupunkiliikenne (-0,2 M€):** Liikelyijäämän ennustetaan jäävän tavoitteesta. Liikevaihto on kehittynyt positiivisesti, mutta henkilöstökulut ylittävät suunnitelman vajaalla 0,8 milj. eurolla. Erityinen huolenaihe on voimakkaasti kohonnut polttoaineen hinta sekä budjetoitua suuremmat vakuutusmaksut.
- **Pitkäaikaista lainaa** nostetaan 64,6 milj. euroa vähemmän kuin vuosisuunnitelmassa on varauduttu.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot (milj. euroa)	Tot. 2021 1-11	TP 2020	VS 2021	TP Enn 2021	TP Enn. 21 / VS 21
Palkat ja palkkiot	-476,8	-499,2	-531,3	-523,9	7,5
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-107,3	-112,3	-116,9	-116,7	0,2
Muut henkilösivukulut	-18,8	-17,5	-20,9	-20,8	0,2
Yhteensä	-602,8	-629,0	-669,2	-661,4	7,8

Henkilöstömenot

- **Tilinpäätösennusteen mukaan henkilöstömenot alittavat vuosisuunnitelman 7,8 miljoonalla eurolla.**
 - Elinvoima- ja osaamislautakunta: alitus 6,1 milj. euroa (koronapandemiasta johtuva palkkatukityöllistämisen väheneminen)
 - Yhdyskuntalautakunta: alitus 0,7 milj. euroa (täyttämättömät vakanssit ja viivästyneet rekrytoinnit)
 - Konsernihallinto: alitus 0,5 milj. euroa (täyttämättömät vakanssit ja viivästyneet rekrytoinnit)
 - Sivistys- ja kulttuurilautakunta: alitus 0,6 milj. euroa (viivästyneet rekrytoinnit sekä sijaismäärärahojen vähäinen tarve kulttuuripalveluissa)
 - Sosiaali- ja terveyslautakunta: alitus 0,2 milj. euroa (merkittävimmät alitukset: ikäihmisten palveluryhmän ja suun terveydenhuollon rekrytointihaasteet, merkittävimmät ylitykset eläkemenoperusteiset maksut, vuosisuunnitelmaa korkeampi henkilötyövuoden hinta)
 - Tampereen Vesi: alitus 0,2 milj. euroa (viivästyneet rekrytoinnit)
 - Tampereen Kaupunkiliikenne: ylitys 0,5 milj. euroa (vuosisuunnitelmaa suurempi liikennöintimäärä ja uusi linja-autoliikenteen ohjauskeskuspalvelu)
- **Työvoimakustannusten (henkilöstömenot lisätynä työvoiman vuokrauskustannuksilla) ennuste alittaa vuosisuunnitelman 7,2 miljoonalla eurolla.**

Palkalliset henkilötyövuodet

	Tot 1–11 2021	TP 2020	VS 2021	TP Enn 2021	TP Enn 21 / VS 21
Palkalliset henkilötyövuodet					
Konsernihallinto	298	307	341	324	-17
Sosiaali- ja terveystalvelujen palvelualue	4 124	4 553	4 678	4 561	-117
Sivistystalvelujen palvelualue	4 434	4 619	4 788	4 824	36
Elinvoiman ja kilpailukyvyyn palvelualue	1 640	1 656	1 900	1 796	-105
Ammatillinen koulutus	1 004	975	1 031	1 097	66
Lukiokoulutus	282	297	300	309	9
Työllisyys- ja kasvupalvelut	283	312	483	312	-171
Muut yhteensä	71	73	86	78	-8
Kaupunkiympäristön palvelualue	293	312	335	323	-12
Liikelaikokset yhteensä	433	510	469	475	6
Tampereen Kaupunkiliikenne	293	357	310	320	10
Tampereen Vesi	140	154	159	155	-4
Pirkanmaan pelastuslaitos	611	648	670	670	0
Yhteensä	11 836	12 606	13 182	12 973	-209

Palkallisten henkilötyövuosien ennuste

Palkalliset henkilötyövuodet	Tot 1-11 / 2021	TP 2020	VS 2021	TP Enn 2021	TP Enn 21 / VS 21	%
Ilman palkkatuettua henkilöstöä	11 700	12 421	12 883	12 822	- 61	-0,5
Palkkatuettu henkilöstö	136	185	299	151	- 148	-49,4
Palkalliset henkilötyövuodet yhteensä	11 836	12 606	13 182	12 973	- 209	-1,6

- Palkallisten henkilötyövuosien ennuste alittaa vuosisuunnitelman 209 henkilötyövuodella (-1,6 %).
 - Ammatillisessa koulutuksessa palkallisten henkilötyövuosien ennuste ylittää vuosisuunnitelman 66 henkilötyövuotta. Ylitystä selittää lisärahoituksella toteutettavat opettajien ja ohjaajien rekrytoinnit.
 - Perusopetuksessa ennustetaan 44 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa suurempaa toteutumaa. Ylitystä selittää hankerahoituksella toteutetut ohjaajien rekrytoinnit.
 - Työllisyys- ja kasvupalveluissa palkallisten henkilötyövuosien arvioidaan toteutuvan 171 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa pienempinä palkkatukityöllistettävien määrän vähenemisen vuoksi.
 - Sosiaali- ja terveystalvissa palkallisten henkilötyövuosien ennuste alittaa vuosisuunnitelman 117 henkilötyövuotta pääosin ikäihmisten ja sairaalapaalvclujen palveluryhmien sekä suun terveydenhuollon rekrytointihaasteiden vuoksi.
- Palkkatuetun henkilöstön osuus tilinpäätösennusteesta on 151 henkilötyövuotta, joka alittaa vuosisuunnitelman -148 henkilötyövuotta.

Verorahoitus

Miljoonaa euroa	TP 2020	VS 2021	TP 2021	TP / VS milj. €	TP 21 / TP 20 %	TP 21 / TP 20 milj. €
Verotulot yhteensä	1 035,3	1 101,0	1 117,5	16,5	7,9	82,2
Kunnallisvero	866,9	893,8	896,8	3,0	3,4	29,9
Yhteisövero	85,3	116,2	127,5	11,3	49,4	42,1
Kiinteistövero	83,1	91,0	93,3	2,3	12,2	10,2
Valtionosuudet yhteensä	394,6	360,2	361,0	0,8	-8,5	-33,6
Peruspalvelut	223,4	186,2	186,3	0,1	-16,6	-37,1
Veromenetyksen kompensatio	100,8	100,5	100,5	0,0	-0,3	-0,3
Muut opetus ja kulttuuri	70,3	73,5	74,2	0,7	5,5	3,9
Verorahoitus yhteensä	1 429,9	1 461,2	1 478,5	17,3	3,4	48,6

Verorahoitus

Verotulot

- Verotuloja kertyi 82,2 milj. euroa (7,9 %) vuotta 2020 enemmän.
- Yhteisöverotilitykset kasvoivat 42,1 milj. euroa (49,4 %) vuodesta 2020. Kova kasvu perustuu sekä yritysten erittäin suotuisaan talouskehitykseen että kuntaryhmän koronan vuoksi 10 prosenttiyksiköllä korotettuun määräaikaiseen jako-osuuteen.
- Kunnallisverotilitykset kasvoivat 29,9 milj. euroa (3,4 %).

Valtionosuudet

- Valtionosuusennuste ylittää vuosisuunnitelman vajaalla 0,8 milj. eurolla. Ennusteessa on uutena eränä huomioitu ammatillisen koulutuksen saama vajaan 0,7 milj. euron lisärahoitus (harkinnanvarainen korotus lentokoneasennuksen perustutkinnon järjestämiseen ja perusrahoitusta koronavirustilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin).
- Vuonna 2020 valtio maksoi valtionosuusjärjestelmän kautta yhteensä 68,5 milj. euroa koronaviruspandemian taloudellisten vaikutusten johdosta ja poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Summa sisältää yrityksille myönnettyjen veromaksulykkäyksien kompensatiota 5,0 milj. euroa, joka peritään kunnilta takaisin tulevana vuosina.
- Vuoden 2021 peruspalvelujen valtionosuuspäätöksiin sisältyy koronakorvauksia 2,1 milj. euroa. Lisäksi Tampereelta peritään takaisin vuonna 2020 saatuja veromaksulykkäyksien kompensatioita 3,8 milj. euroa eli nettona koronaerät vähentävät valtionosuuksia 1,7 milj. euroa.

Investoinnit

Milj. euroa	Tot 2021 1-11	TP 2020	VS 2021	TP 2021 Enn	Ero VS / TP Enn
Aineettomat hyödykkeet					
Tietokoneohjelmistojen käyttöoikeudet	-0,1	-0,6	-0,1	0,0	0,1
Tietokoneohjelmistojen valmistusarvot	-3,5	-2,2	-9,3	-5,9	3,4
Muut pitkävaikutteiset menot	-1,3	-4,6	-2,2	-0,9	1,3
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	-8,3	-16,4	-34,6	-12,9	21,7
Rakennukset	-30,7	-27,4	-118,6	-92,6	25,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-5,3	-16,8	-96,2	-94,0	2,2
Koneet ja kalusto	-6,8	-8,1	-13,0	-10,0	3,0
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,3	-0,6	-0,4	-0,4	0,0
Keskeneräiset hankinnat	-118,1	-110,8	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	-18,0	-42,5	-20,2	-20,2	0,0
Investoinnit yhteensä	-192,4	-229,9	-294,5	-236,9	57,6
Rahoitusosuudet	1,5	7,3	2,7	4,1	1,4
Nettoinvestoinnit yhteensä	-190,8	-222,6	-291,8	-232,9	58,9
Pysyvien vastaavien luovutustulot	99,6	45,4	76,5	102,4	25,9

Investoinnit

- Vuoden 2021 nettoinvestointien toteumaksi ennustetaan 232,9 milj. euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 58,9 milj. eurolla.
- Merkittävimmät poikkeamat ovat asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankkeiden sekä maa- ja vesialueiden, Hiedanranta-kehitysohjelman ja konsernihallinnon ICT kehittämisen investoinneissa.
- Pysyvien vastaavien myyntitulojen ennuste on 102,4 milj. euroa, mikä ylittää vuosisuunnitelman 25,9 milj. eurolla.

Poikkeamat vuosisuunnitelmaan,

Nettoinvestoinnit, miljoonaa euroa	Vuosi- suunnitelma 2021	Tilinpäätös- ennuste 2021	Ero
Sivistyspalvelujen palvelualue			
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-10,8	-7,6	3,1
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue			
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	-1,8	-1,4	0,4
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue			
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-2,2	-1,6	0,6
Asunto- ja kiinteistölaikunta	-156,2	-106,9	49,3
Kaupunkiympäristön palvelualue			
Yhdyskuntalautakunta	-69,9	-69,3	0,6
Joukkoliikennelautakunta	-0,5	-0,5	0,0
Konsernihallinto			
Konsernihallinto, muut	-0,1	-0,1	0,0
Yhteiset erät	-20,2	-20,2	0,0
ICT-kehittäminen*	-6,7	-3,3	3,4
Taseyksiköt ja Liikelaitokset			
Pirkanmaan pelastuslaitos	-2,3	-2,3	0,0
Tampereen Vesi Liikelaitos	-21,0	-19,6	1,4
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	-291,8	-232,9	58,9

* sitovuustaso bruttoinvestoinnit + käyttötalous

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, investoinnit 1/2

Asunto- ja kiinteistölautakunta (investointien vuosisuunnitelman alitus 49,3 milj. euroa)

- Talonrakennushankkeiden suurimmat poikkeamat (yhteensä +24,2 milj. euroa): Etelä-Hervannan koulu ja päiväkotit uudisrakennus, Lielahden uusi päiväkotit, Multisillan päiväkotit uudisrakennus, Pyyntikintie 2, Pispalan koulun perusparannus, Hyhkyn koulun perusparannus sekä Tammelan stadion uudisrakennus
- Maaomaisuuden investoinnit (+7,7 milj. euroa): Takojankadun kaava ei ole vielä saanut lainvoimaa, mikä on vaikuttanut töiden aloituksen viivästymiseen. Lakalaivan (Sulkavuori) pima-investoinnin aloitus on siirtynyt lupas asian pitkittymisen vuoksi, työt siirtyvät osin vuodelle 2022.
- Hiedanranta (+16,0 milj. euroa): Näsisaaren vesistöäytön viivästyminen, rakennusten kunnostamisen toteumaennuste pienentynyt
- Viiden tähden keskusta (+1,5 milj. euroa): Tullikamarinaukion lisärakentamisen asemakaava ei ole valmistunut, minkä vuoksi pysäköintitalon sisäinen tasonvaihto ei ole edennyt. Pinninkadun ajoyhteydet odottavat Tullikamarinaukion hankkeen muuta etenemistä. Tampereen kannen ja areenan viimeisiä maksueriä siirtyy vuoteen 2022.

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, investoinnit 2/2

Konsernihallinto, ICT-kehittäminen (investointien vuosisuunnitelman alitus 3,4 milj. euroa)

- Investoinnit painottuvat loppuvuoteen tai toteuma jää suunniteltua pienemmäksi ICT-hankkeissa.

Yhdyskuntalautakunta (investointien vuosisuunnitelman alitus 0,6 milj. euroa)

- Hämeenkadun reuna-alueiden ripeä valmistuminen tuomassa rakentajille allianssi-bonuksen. Jäähallinkaaren pohjaolosuhteet suunniteltua vaativammat. Laaja liikennevalo-, telematiikka-, tietoverkkorakentaminen raitiotien ja kansiareenan alueilla. Muuta ylityspainetta on pyritty hallitsemaan rakentamisen ajoituksella. Valtiontukea saatavissa ainakin liikenteen sähköistämiseen sekä pyöräilyolosuhteiden kehittämiseen. Viiden tähden keskusta - kehitysohjelman investoinnit alittavat suunnitellun joidenkin kohteiden ja maksuerien siirtymisen vuoksi.

Pysyvien vastaavien luovutustulot (vuosisuunnitelman ylitys 25,9 milj. euroa)

- Merkittävimpiä kohteita ovat mm. sote-kiinteistöt, Virastotalon apportti, Ratapihankadun toimistokortteli, Teivon tontit ja Tammelan stadionin asuntotonttien arvioitu luovutustulo

Rahoituslaskelma

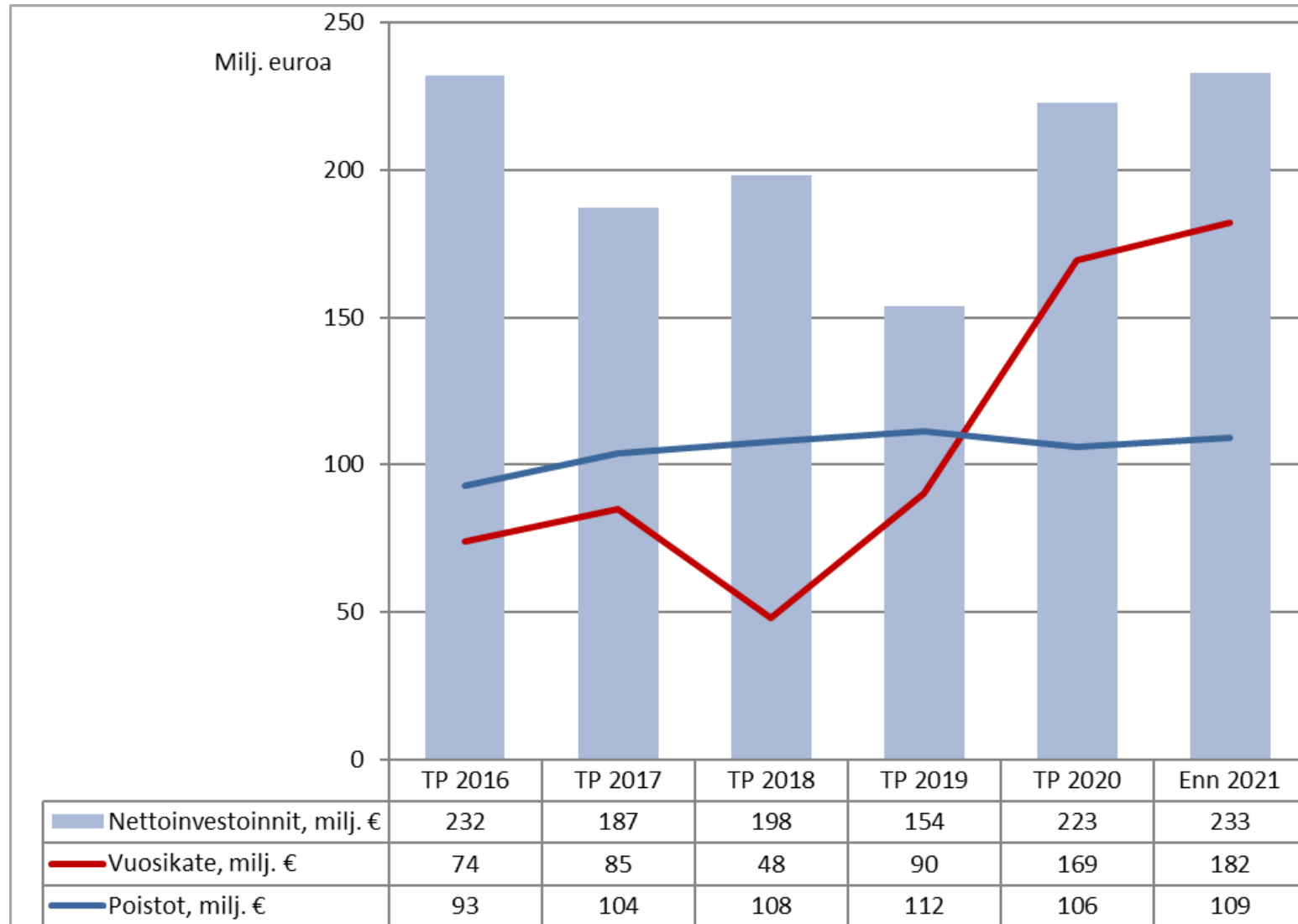
Milj. euroa	Tot 1-11 / 2021	TP 2020	VS 2021	TP Enn 2021	TP Enn 21 / VS 21
Toiminnan rahavirta	105,2	152,3	75,3	115,7	40,4
Investointien rahavirta	-91,2	-177,2	-215,3	-130,5	84,8
Investointimenot	-192,4	-229,9	-294,5	-236,9	57,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1,5	7,3	2,7	4,1	1,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	99,6	45,4	76,5	102,4	25,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	14,0	-24,9	-140,0	-14,7	125,3
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	1,3	-14,7	-0,8	0,2	1,0
Lainakannan muutokset	-16,5	119,9	51,4	-37,0	-88,4
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-45,9	41,9	0,0	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	-61,1	147,1	50,6	-36,8	-87,4
Rahavarojen muutos	-47,1	122,2	-89,4	-51,5	37,9
Rahavarat tilikauden lopussa	265,9	313,0	-	261,4	-
Rahavarat tilikauden alussa	313,0	190,8	-	313,0	-

Investointien tulo-rahoitus-%
78,3 %
(Tilinpäätösennuste 2021)

**Toiminnan ja investointien
rahavirta 5 vuotta**
-293,3 milj. euroa
(Tilinpäätösennuste 2021)

Kassan riittävyys
44 päivää
(Tilinpäätösennuste 2021)

Nettoinvestoinnit, vuosikate ja poistot

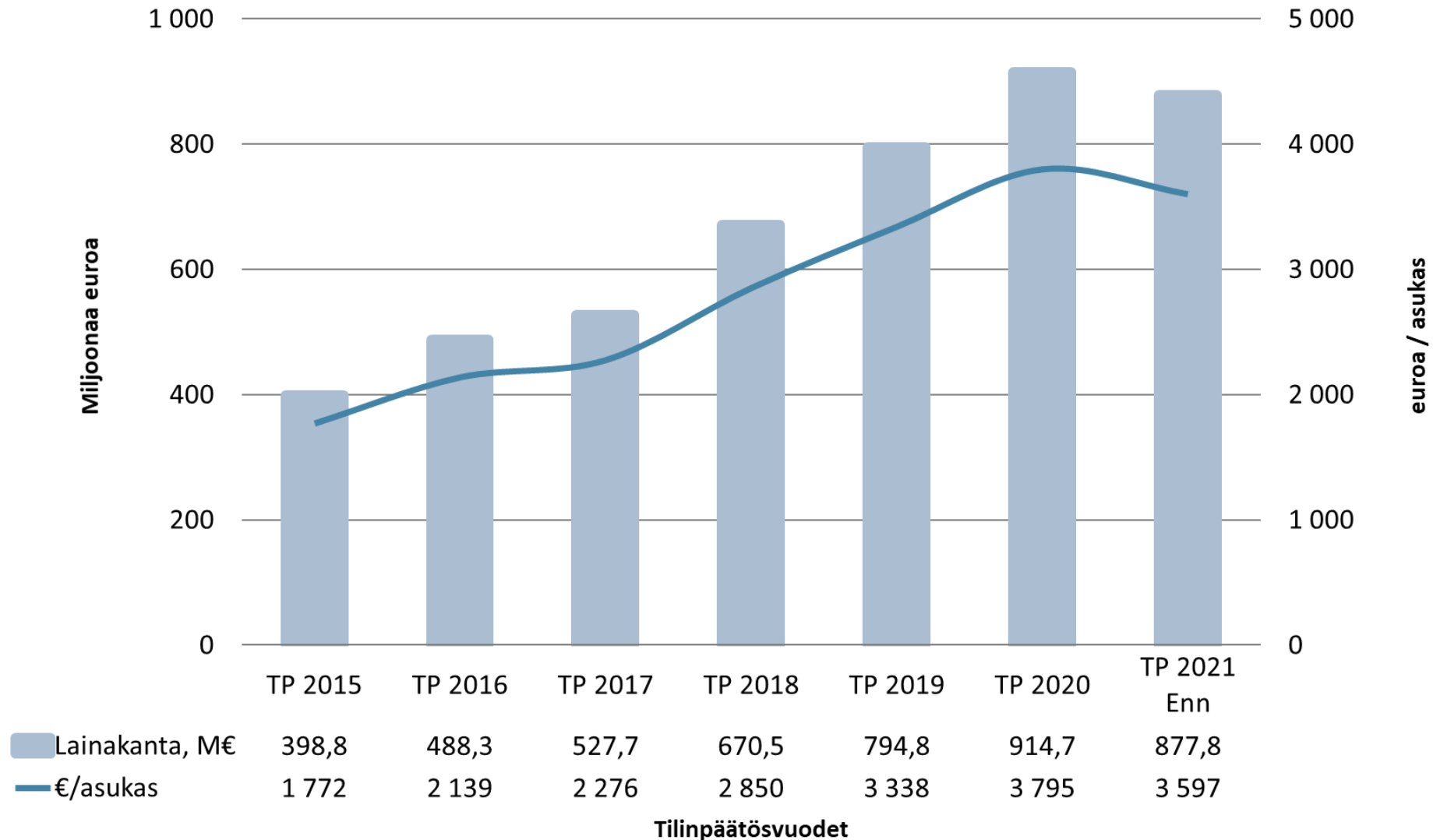

Tase

Milj. euroa	30.11.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 082,9	2 025,0
Aineettomat hyödykkeet	114,6	116,6
Aineettomat oikeudet	0,6	0,7
Muut pitkävaikutteiset menot	114,1	115,9
Aineelliset hyödykkeet	1 506,8	1 463,7
Maa- ja vesialueet	216,8	214,0
Rakennukset	558,1	560,0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	387,1	419,2
Koneet ja kalusto	26,3	27,8
Muut aineelliset hyödykkeet	5,7	5,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset ha	312,8	237,3
Sijoitukset	461,4	444,7
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,3	0,4
VAIHTUVAT VASTAAVAT	400,0	416,0
Vaihto-omaisuus	7,0	7,0
Saamiset	127,1	96,1
Pitkäaikaiset saamiset	6,6	7,1
Lyhytaikaiset saamiset	120,5	89,0
Rahoitusarvopaperit	141,9	17,6
Rahat ja pankkisaamiset	124,0	295,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 483,3	2 441,5

Milj. euroa	30.11.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	1 248,7	1 173,6
Peruspääoma	636,7	636,7
Muut omat rahastot	19,6	19,6
Edellisten tilikausien ylijäämä	517,3	451,5
Tilikauden alijäämä	75,1	65,8
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VAI	18,4	20,0
PAKOLLISET VARAUKSET	3,6	3,9
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	17,4	16,9
VIERAS PÄÄOMA	1 195,3	1 227,1
Pitkäaikainen	710,6	718,9
Lyhytaikainen	484,6	508,2
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 483,3	2 441,5

Lainamäärän kehitys

Tunnuslukuja

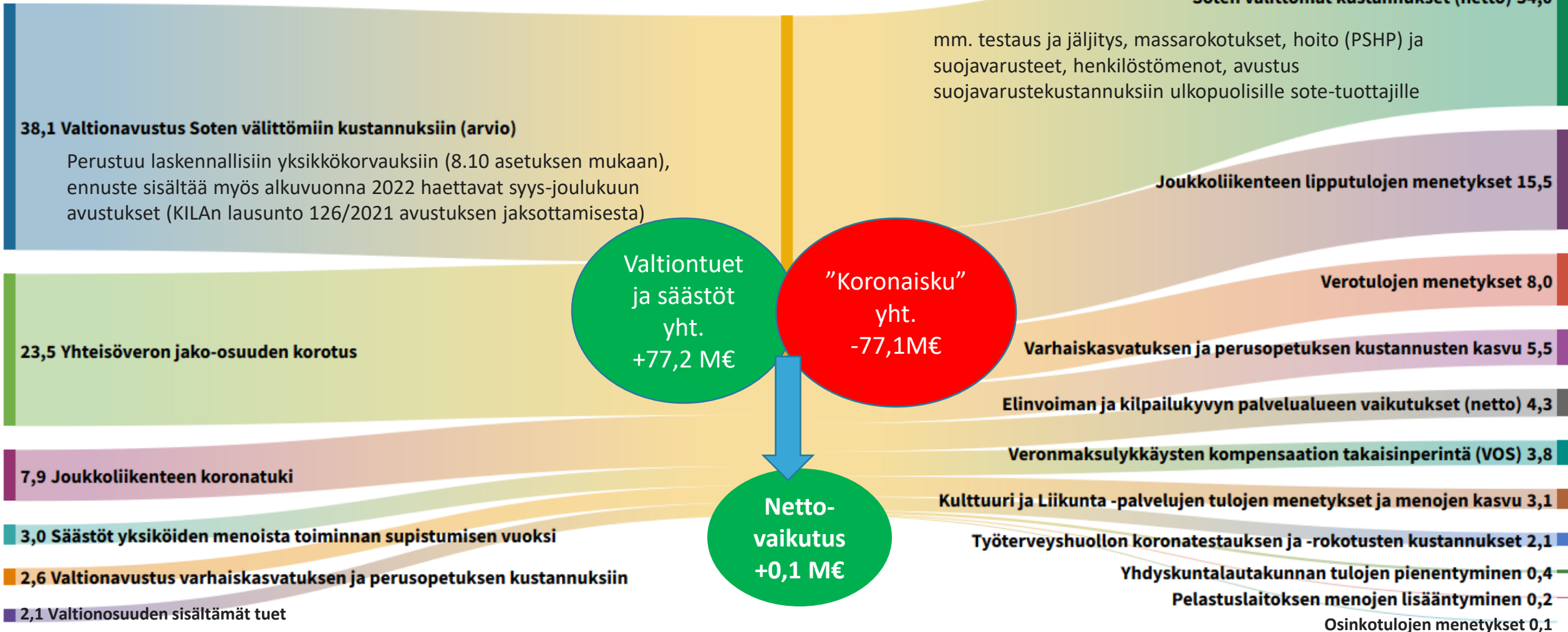
	Tot. 2021 1-11	TP 2020	TA 2021	VS 2021	TP 2021 Enn.	TP Enn 21 / TP 20	TP Enn 21 / VS 21
Toimintakate, milj. €	-1 189,6	-1 285,9	-1 324,2	-1 351,5	-1 312,7	-26,8	38,8
Nettomenojen kasvu, %	2,2	2,7	3,0	5,1	2,1	-0,6	-3,0
Vuosikate, milj. €	170,4	169,4	97,8	125,1	182,3	12,8	57,2
Vuosikate/Poistot, %	175,8	160,1	85,3	109,1	167,2	7,1	58,1
Tulos, milj. €	73,5	63,8	-16,9	10,4	73,2	9,4	62,9
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5 vuotta	-276,7	-424,5	-424,4	-418,5	-293,3	131,2	125,3
Investoinnit (netto), milj. €	-190,8	-222,6	-271,0	-291,8	-232,9	-10,2	58,9
Investointien tulorahoitus, %	89,3	76,1	36,1	42,9	78,3	2,2	35,4
Lainat, milj. €	898,2	914,7	1 050,0	975,0	877,8	-37,0	-97,3
Lainat, € / asukas	3 677	3 795	4 295	3 988	3 597	-198	-391
Verorahoituksen kasvu,%	4,1	5,9	-1,7	2,2	3,4	-2,5	1,2
Asukasmäärä	244 282	241 009	244 500	244 500	244 000	2 991	-500

Talous 2010 - 2022

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	ENN 2021	TA 2022
Asukasluku	213 217	215 168	217 421	220 446	223 004	225 118	228 274	231 853	235 239	238 140	241 391	244 000	247 000
Vero-%	19,00	19,00	19,00	19,00	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	20,25	20,25	20,25
Tulos (milj. euroa)	38,6	-12,5	-28,4	0,0	-19,3	-38,4	-21,3	-10,7	-58,8	-20,1	63,8	73,2	-26,6
<i>josta kunnallisveron muutos</i>	24,1	8,6	34,4	41,4	16,5	12,1	20,9	0,3	-9,4	41,5	57,9	29,9	41,8
<i>josta yhteisöveron muutos</i>	10,6	-1,7	-27,9	7,6	11,4	4,5	-13,0	12,2	4,6	6,2	8,1	42,1	-29,2
Valtionosuudet	210,6	223,1	239,7	302,3	300,5	298,4	317,2	285,1	291,1	302,0	394,6	361,0	366,6
Vuosikate (milj. euroa)	210,6	68,0	40,7	67,1	83,3	63,3	74,4	85,1	48,0	90,4	169,4	182,3	83,6
Vuosikate, €/as	490	316	187	305	373	281	326	367	204	379	702	747	339
Nettoinvestoinnit, milj. euroa	-150,4	-126,3	-186,0	-141,9	-213,9	-212,7	-220,9	-183,5	-197,5	-153,9	-222,6	-232,9	-297,6
Vuosikate - nettoinvestoinnit	60,2	-58,3	-145,3	-74,8	-130,6	-149,4	-146,5	-98,4	-149,5	-63,6	-53,2	-50,6	-214,0
Lainat, €/as	1 464	1 502	1 675	1 785	1 680	1 772	2 139	2 275	2 850	3 338	3 789	3 597	4 363
Lainakannan muutos, €/as	126	38	173	110	-105	91	367	136	575	488	451	-192	766
BKT muutos-%	+3,1	+2,5	-1,4	-1,0	-0,4	+0,6	+2,6	+3,3	+1,5	+1,3	-2,9	+3,4	+3,0

Koronaisku ja valtiontuet arvio*

* **Huom!** Arvio sisältää myös koronasta aiheutuvat säästöt. Perustuu yksiköiden ilmoittamiin talousvaikutuksiin.

Koronan merkittävimmät talousvaikutukset

- Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän noin 23,5 milj. euroa kuntien määräaikaisen jako-osuuden korotuksen ansiosta.
- Arvioitu kunnallisverotulojen noin 8 milj. euron aleneminen työttömyyden kasvuun perustuen.
- Valtionosuuspäätökset sisältävät koronatukia 2,1 milj. euroa (peruspalvelujen valtionosuus). Lisäksi vuonna 2021 peritään takaisin 3,8 milj. euroa vuonna 2020 maksetusta 5,0 milj. euron veronmaksulykkäysten kompensatiosta. (Vuonna 2020 koronatukia kirjattiin valtionosuuksiin 68,5 milj. euroa.)
- Sosiaali- ja terveyspalveluissa koronasta aiheutuvia välittömiä kustannuksia (mm. testaus ja jäljitys, massarokotukset, hoito (PSHP) ja suojarusteet) toteutuu arviolta 34,0 milj. euroa (kaikkia vaikutuksia ei voida tarkasti arvioida). Ennusteessa on arvioitu 38,1 milj. euron valtionavustus. Korona-avustusten ennuste perustuu avustuksista 8.10.2021 annetun asetuksen laskennalliseen malliin, jossa yksikkökorvaus kattaa laskennalliset kustannukset. Ennuste sisältää syys-joulukuulta haettavat avustukset (arvio 10,7 milj. euroa).
- Joukkoliikenteen lipputulojen merkittävä väheneminen (15,5 milj. euroa). Joukkoliikenteen korona-avustus (7,9 milj. euroa).
- Sivistyspalvelujen maksu- ja myyntitulot vähenevät merkittävästi (arvio 2,8 milj. euroa); mm. liikuntapalvelut, museot, filharmonia ja työväenopisto. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on arvioitu 2,9 milj. euron (netto) lisäkustannukset koronasta johtuen.
- Työterveyshuollon arvioidut testaus- ja rokotuskustannukset (2,1 milj. euroa varovainen arvio)

Konsernin tulosennuste

Milj. euroa	TP 2020	TP Enn 2021	TP Enn 2021 / TP 2020
Toimintatuotot	1 218,7	1 504,3	285,6
Toimintakulut	-2 305,3	-2 625,7	-320,4
Osuus osakkuusyhteisöjen voit	5,5	8,0	2,5
Toimintakate	-1 081,1	-1 113,4	-32,3
Verotulot	1 035,3	1 117,5	82,2
Valtionosuudet	394,6	361,0	-33,6
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	1,5	2,1	0,6
Muut rahoitustuotot	4,4	3,4	-1,0
Korkokulut	-34,1	-39,3	-5,2
Muut rahoituskulut	-2,5	-1,1	1,4
Vuosikate	318,1	330,2	12,1
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-211,4	-218,2	-6,8
Omistuksen eliminointierot	-3,3	0,0	3,3
Arvonalentumiset	-2,0	-0,9	1,1
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	101,5	111,1	9,6
Tilinpäätössiirrot	0,3	0,5	0,2
Tilikauden verot	-10,3	-12,2	-1,9
Laskennalliset verot	-4,9	-10,9	-6,0
Vähemmistöosuudet	-6,0	-7,4	-1,4
Tilikauden ylijäämä (alijään)	80,6	81,1	0,5

Tilikauden tulos

111,1 milj. €

(TP Enn 2021)

Nettomenot

+ 3,0 %

(TP Enn 2021 / TP 2020)

Investoinnit

492,3 milj. €

(TP Enn 2021)

Lainakanta

2 270,4 milj. €

(TP Enn 2021)

Keskeiset nostot konserniennusteesta

- Kaupunkikonsernin tulosenuste on 111,1 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on 9,6 milj. euroa edellisvuotta parempi. Kasvua selittää verotulojen ennusteen 82,2 milj. euron kasvu.
- Nettomenojen ennustetaan kasvavan 32,3 milj. eurolla (3,0 %). Vuonna 2020 konsernin nettomenojen kasvu oli 7,5 %.
- Vuosikate-ennuste on 330,2 milj. euroa ja se kattaa poistot 151 prosenttisesti. Vuosikate kasvoi edellisvuodesta 3,8 prosenttia.
- Tulosenuste parani elokuun ennusteesta 59,7 milj. euroa. Muutos selittyy toimintatulojen 36,2 milj. euron kasvulla, josta kaupungin osuus on 72% (26 milj. euroa). Verotulojen ennuste parani 16,5 milj. eurolla.
- Investointiennuste on 492,3 milj. euroa (TP2020: 444,4 miljoonaa euroa)
- Lainakantaennuste on 2 270,4 milj. euroa (TP2020: 2 153,7 miljoonaa euroa)